

Bergvesenet

Postboks 3021, N-7441 Trondheim

Rapportarkivet

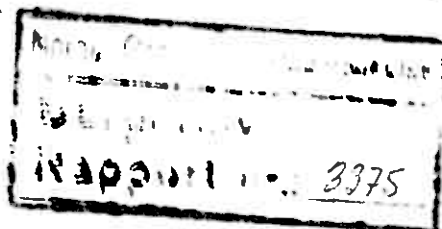
Bergvesenet rapport nr 7110	Intern Journal nr	Internt arkiv nr	Rapport lokalisering	Gradenng
Kommer fra ..arkiv Vestlandske	Ekstern rapport nr BA 3375	Oversendt fra Vestlandske	Fortrolig pga	Fortrolig fra dato:
Tittel Kyland-Koldal ilmenittgruver				
Forfatter Merckoll, Hans		Dato År 03.01 1949	Bedrift (Oppdragsgiver og/eller oppdragstaker)	
Kommune Sokndal	Fylke Rogaland	Bergdistrikt	1: 50 000 kartblad 12111 13114	1: 250 000 kartblad Stavanger
Fagområde Forekomstbeskrivelse Kjemiske analyser	Dokument type	Forekomster (forekomst, gruvefelt, undersøkelsesfelt) Egersundfeltet Storgangen Blåfjell Koldalgruva Ankerhus Kylandgruva Lyngnesgruva		
Råstoffgruppe Malm/metall	Råstofftype Ti, Fe			

Sammendrag, innholdsfortegnelse eller innholdsbeskrivelse

Beskrivelse av forekomster som ligger ca. 6 km øst for Egersund.
det vesentlige av arbeidene her var på 1870-tallet. Forekomstenes lengde og mektighet nevnes og posisjonen i forhold til hverandre, oftest 2-3 meter mektig, men kan komme opp i 12 meter, mest arbeid ble gjort på Ankerhus. Opptil 47 % TiO₂, Kyland renest med 44% TiO₂ og 52 % jernoksyder.
Det ansees at en stor årlig produksjon er lite sansynlig.

H. M.

V. B. J. Nr. 10/49

P. M.

Kyland - Koldal ilmenitgruver.

I det store labradorstensfelt mellem Ogne på Jæren i vest og Hitterøen ved Flekkefjord i øst optræder 2 adskilte titanjernstensfelter nemlig : Storgangen - Blåfield i øst og Ekersundsfeltet i vest.

Ekersundsfeltet.

Henved 6 km. øst for Ekersund findes en række spredte titanjernstensforekomster i en gangformet øst-vest strykende sone og i en længde af ca. 5 km. Enkelte steder er der på disse forekomster ansamlet tildels mektige partier af titanjernsten - ilmenit - hvor der i årenes løp, vesentlig i 1870 årene, er utført adskilligt arbejde idet man mente at malmen var egnet for jernframstilling.

Regnet vestenfra er de betydeligste : Koldalgruva, Ankerhus og Kylandgruva ; imellem disse optræder desuten en række mindre forekomster der er lite undersøgte.

Forekomsten ved Koldal har et sammenhengende forløp på henved et par hundrede meter men av liten mektighet, og er der på dette parti utført ubetydeligt arbejde. I den midtre del av feltet, ved Hægdal, er der malmføring i henved 400 meters længde med opp til 2 til 3 meters mektighet med enkelte klumpformige utvidelser på hvilke gruverne Ankerhus og Lyngnesgruva er anlagte.

Ankerhus gruva har en utstrekning på ca. 65 m. oftest 2 - 3 meter bred men er et enkelt sted endog oppe i 12 meter. Det er på denne at det vesentligste arbejde tid-

ligere er utført. I tidligere tider ble der sendt endel prøvelaster til noen av de gamle østlandske jernverk men den egentlige drift ble først optatt omkring 1870. I 1872 ble der således brutt 4 500 tonn og i 1873 ca. 3 400 tonn og senere noen hundrede tonn til uregelmessige tider.

Den østligste av forekomsterne, Kylandsgruva, er en uregelmessig utsondring med en feltlengde på ca. 50 meter men mektigheten kan gå opp i 11 m.

Samtlige forekomster fører praktisk talt ren titanjernsten; analyser viser opp til 47 % TiO_2 men dette må antagelig være rene utplukkede malmstykker. Kylandsgruva som er en av de reneste viser ca. 44 % TiO_2 og 52 % jernoxyder (39% Fe) Forurensningene er vesentlig MgO vanligvis ca. 3 % der inngår som $MgTiO_3$ i ilmenitens konstitusjon.

Selv om man regner med gjennomsnittende 43 % TiO_2 i den rene ilmenit vil den skeldede malm alltid være forurenset med endel labradorfeltspat og hypersten hvorved innholdet senkes til 38-40 % TiO_2 og 37-39 % jern.

Fra ovennevnte forekomster kan der utdrives en høiverdig titanjernmalm men med det kjennskap man har til disse er en stor årlig produksjon meget lite sannsynlig.

A/S Tyssefaldene har i en årrekke holdt praktisk talt hele feltet unner frist men er dette nu utleiet til Christiania Minekompani A/S som skal levere 150 tonn til et svensk selskap. Denne produksjon taes fra Kylandsgruva. Minekompaniet har også mottatt forespørsler om levering av små partier til andre f.eks. Dupont (fransk) og er der således en mulighet for å få leveret mindre kvanta ren malm fra dette område.

Forøvrigt er feltet lite kjent og særlige opplysninger foreligger ikke hvorfor jeg har konfereret med N G U

om å foreta en felles befaring av feltet og skal isåfald yderligere opplysninger bli innsendt.

O s l o , den 3. januar 1949